

Brüssel, 20. juuni 2017
(OR. en)

10500/17

ENV 634
AGRI 348
PECHE 261
FC 58
RECH 242

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 19. juuni 2017

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 10348/17 ENV 620 AGRI 335 PECHE 253 FC 57 RECH 239

Teema: Loodust, rahvast ja majandust käsitlev ELi tegevuskava
– Nõukogu järeldused (19. juuni 2017)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused loodust, rahvast ja majandust käsitleva ELi tegevuskava kohta, mille nõukogu võttis vastu oma 19. juunil 2017 toimunud 3550. istungil.

**Loodust, rahvast ja majandust käsitlev ELi tegevuskava
- Nõukogu järeldused -**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE uut ülemaailmset kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu oma 70. istungjärgul 25. septembril 2015, ning RÕHUTADES Euroopa Liidu üldise keskkonnavalase tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm)¹ peamisi eesmärke;

TULETADES MEELDE oma 16. detsembri 2015. aasta järeldusi „Vahekokkuvõtte ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiast aastani 2020“²;

TULETADES MEELDE nõukogu järeldusi, mis käsitlevad Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 1/2017 „Natura 2000 võrgustiku täies ulatuses rakendamiseks on vaja täiendavaid jõupingutusi“³;

MÄRKIDES, et kuigi Euroopas asuvad mõningad maailma kõige tihedamalt asustatud piirkonnad, on Euroopas ka väga rikkalik ja mitmekesine looduspärand, mis on Euroopa loodus-, sotsiaal-, kultuuri- ja majanduskapitali loomupärane ja oluline komponent, ning seetõttu tuleb seda kaitsta, selle eest hoolt kanda ja seda säilitada looduse, inimeste ja majanduse huvides;

¹ 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL.

² 15389/15.

³ 9645/17.

TOONITADES, et loodusdirektiivid⁴ on Euroopa looduskaitse olulised komponendid ja et seni on need etendanud olulist osa nimetatud eesmärgi saavutamisel; ning KINNITADES TAAS nende olulist rolli, et saavutada bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni bioloogilise mitmekesisuse strateegilise kava (2011–2020) eesmärgid, sealhulgas Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärgid, ning kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja Pariisi kliimamuutuste kokkuleppe eesmärgid;

TUNNISTADES, et loodusdirektiivide alusel kaitstavate mitmete liikide ja elupaikade kaitsestaatus on vaatamata paljudele jõupingutustele endiselt suure surve all, mis lähtub jätkusuutmatutest tavadest sellistes majandusvaldkondades nagu põllumajandus, metsandus, kalandus ja taristu, samuti kliimamuutuste ja invasiivsete võõrliikide mõjust;

RÕHUTADES, et loodusdirektiivide põhjalik hindamine ehk toimivuskontroll, mille komisjon viis läbi kooskõlas oma parema õigusloome kohustusega ning konsulteerides liikmesriikide ja mitmete sidusrühmadega, sealhulgas kodanikega, näitas, et laiema ELi bioloogilise mitmekesisuse poliitika nurgakividena täidavad loodusdirektiivid oma eesmärgi, kuid selleks, et oleks võimalik saavutada nende eesmärgid ja realiseerida nende täielik potentsiaal, tuleb märkimisväärselt parandada nende rakendamist⁵;

MÄRKIDES, et toimivuskontrolli käigus tehti kindlaks olulised lüngad loodusdirektiivide rakendamise tulemuslikkuses ja tõhususes ning vajadus täiendavate meetmete järele, sealhulgas koostöö eri sidusrühmade kogukondadega liikmesriikides ja kogu ELis, et saavutada käegakatsutavaid tulemusi kohapeal, tõhustada loodusega seotud eesmärkide lisamist muudesse poliitikavaldkondadesse, parandada teadmisi ja andmetele juurdepääsu, tugevdada jõustamist ja eraldada täiendavaid vahendeid;

⁴ Direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (edaspidi „elupaikade direktiiv“) (EÜT L 206, 22.7.1997, lk 7) ja direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (edaspidi „linnudirektiiv“) (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

⁵ 15671/16 – SWD(2016) 472 final (komisjoni talituste töödokument: „*Fitness Check of the EU Nature Legislation (Birds and Habitats Directives)*“).

TUNNISTADES, et toimivuskontroll näitas, et seal, kus on võetud piisaval määral sihipäraseid meetmeid, on liikide ja elupaikade olukord paranenud ja mõnikord oli näha märkimisväärset taastumist;

TOONITADES, et Euroopa looduspärand on lahutamatult seotud selle kodanike elukvaliteediga ja Euroopa eri majandussektoritega ning et looduse säilitamiseks ja selle säästlikusse kasutamisse investeerimine pakub võimalusi ja väärtust loodusele, inimestele ja majandusele;

TERVITADES Natura 2000 võrgustikule pühendatud Euroopa päeva kehtestamist, mida hakatakse tähistama igal aastal 21. mail teadlikkuse suurendamisele pühendatud ürituste ja võrgustustegevuse korraldamisega kogu ELis;

1. Tervitab komisjoni teatist tegevuskava kohta,⁶ mille abil muuta loodusdirektiive paremaks, kiirendada nende rakendamist ja nende eesmärkide saavutamist ning samuti tugevdada direktiivide kooskõla sotsiaal-majanduslike eesmärkidega ja mobiliseerida kontaktid riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste, sidusrühmade ja kodanikega;
2. rõhutab, kui oluline on täiendavalt kaasata sidusrühmi riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, võttes arvesse loodusdirektiivide tugevat territoriaalset mõõdet;
3. peab Tervitavaks rolli, mis võib selle tegevuskava elluviimisel olla ELi institutsioonidel ja eelkõige Regioonide Komiteel seoses teavitamisega ja isevastutuse loomisega piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
4. võttes arvesse elupaikade direktiivi kohaseid majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja piirkondlikke nõudeid, tunnustab tegevuskava potentsiaali, et aidata parandada loodusdirektiivide praktilist rakendamist ja liikuda lähemale strateegia „Euroopa 2020“ eesmärgi täitmisele, mis seisneb bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste vähenemise peatamises ja tagasipööramises,⁷ tuues seeläbi kasu Euroopa loodusele, inimestele ja majandusele;

⁶ 8643/17 - COM(2017) 198 final + ADD 1 - SWD(2017)139 final.

⁷ 9658/11 – KOM(2011) 244 lõplik.

5. TUNNISTAB, et tegevuskava neli prioriteetset valdkonda vastavad toimivuskontrolli järeldustele ja seetõttu:

Vastavalt prioriteedile A: parandada suuniseid ja teadmisi ning tagada parem sidusus üldisemate sotsiaalmajanduslike eesmärkidega

6. ilma et see ohustaks loodusdirektiivides sätestatud kaitsealaseid eesmärke ja nõudeid, TUNNISTAB, et paindlik lähenemisviis nende direktiivide rakendamisel, mis võtab arvesse riikide konkreetseid tingimusi, aitab vähendada tarbetuid konflikte ja probleeme looduskaitse ja sotsiaalmajandusliku tegevuse vahel ning need järk-järgult kaotada, samuti käsitleda praktilisi väljakutseid, mis tulenevad nende direktiivide lisade kohaldamisest;
7. TERVITAB sellega seoses asjaolu, et komisjon ajakohastab, arendab ja propageerib tihedas koostöös liikmesriikidega aktiivselt kõigis ELi ametlikes keeltes selgeid suuniseid ja teadmisi, et toetada loodusdirektiivide rakendamist, sealhulgas ajakohastades 2018. aastaks juhenddokumendi liikide kaitset käsitlevate eeskirjade ja liike käsitlevate tegevuskavade kohta, tagades samal ajal suurema kooskõla Euroopa üldisemate sotsiaalmajanduslike eesmärkide ja looduspoliitika vahel ning tehes koostööd sidusrühmadega, maa- ja merekasutajatega, et leida nutikamaid kaasamisviise;
8. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni algatust töötada välja suunised ökosüsteemi teenuste integreerimise kohta otsuste tegemisse, mis võimaldab potentsiaalset positiivset mõju inimeste heaolule, nagu ka säästvale majanduskasvule ja sotsiaalsele arengule;
9. PEAB TERVITATAVAKS toetusmehhanismi, mille komisjon loob, et aidata liikmesriikide ametiasutustel lahendada loodusdirektiivide nõuete kohaldamisel seoses lubade väljastamisega tekkivaid peamisi probleeme, ilma et see ohustaks subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamist, ning JULGUSTAB riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi neid võimalusi täielikult ära kasutama;

10. NÕUSTUB, et traditsioonilised, praktilised ja teaduslikud teadmised ning andmetele ja teabele juurdepääs on säilitusmeetmete ja lõppkokkuvõttes loodusdirektiivide tõhususe ja tulemuslikkuse jaoks keskse tähtsusega ning et kõigil tasanditel on vaja jätkata jõupingutusi nendes valdkondades parenduste tegemiseks, sealhulgas pädevate ametiasutuste tõhusa ja tulemusliku seire ja asjakohase aruandluse kaudu ning võimaldades avalikkuse veebipõhist juurdepääsu loodusdirektiivide rakendamiseks vajalikele teadmistele ja teabele;

Vastavalt prioriteedile B: poliitilise isevastutuse tekitamine ja nõuetele vastavuse tugevdamine

11. võttes arvesse ökosüsteemide dünaamikat, TUNNISTAB, et Natura 2000 võrgustiku lõpuleviimine ja tõhus majandamine ning kõigi alade jaoks vajalike kaitsemeetmete kehtestamine ja rakendamine on peamised meetmed direktiivide eesmärkide saavutamisel ja jäävad eeskätt liikmesriikide vastutusalasse, ning KUTSUB seetõttu riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi ÜLES nendes valdkondades jõupingutusi suurendama;
12. TUNNUSTAB komisjoni võetud kohustust suurendada toetust liikmesriikidele selle eesmärgi saavutamisel ning sidusrühmade teadlikkuse ja koostöö väga olulist rolli; TUNNISTAB sellega seoses sidusrühmade platvormide kasulikku rolli loodusdirektiivide kohaste heade tavade ja praktiliste lahenduste edendamisel;
13. TOONITAB vajadust luua loodusdirektiivide rakendamiseks ja nõuetele vastavuse tugevdamiseks poliitiline isevastutus ja seda säilitada ning TERVITAB komisjoni toetust koostoime parandamisele asjaomaste ELi direktiivide, määruste, programmide ja muude meetmete vahel;
14. TERVITAB spetsiaalseid kahepoolseid vabatahtlikke dialooge komisjoni ja liikmesriikide vahel keskkonnapoliitika rakendamise uue läbivaatamisprotsessi raames, mille eesmärk on tegeleda struktuursete probleemidega, reageerides liikmesriikide vajadustele ja võttes arvesse nende poolt esitatud andmeid; ON SEISUKOHAL, et keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamisprotsess täiendab ega piira vastavuse tagamist;

15. TOONITAB, kui olulised on sihipärased arutelud biogeograafilisel tasandil, et jagada kogemusi, eksperditeadmisi ja lahendusi struktuursete ja piiriüleste väljakutsete vallas, nagu ka temaatilised arutelud nimetatud biogeograafilistes piirkondades, ning TOONITAB, kui oluline on investeerida suutlikkuse suurendamisse, et tõhustada rakendamist ja saada kogemusi liikide piiriülesest majandamisest, ning TERVITAB tegevuskavade väljatöötamist, mis on võimalik vahend koostöömeetmete võtmiseks Natura 2000 biogeograafilise protsessi kontekstis;
16. TOONITAB, et kaitsealuste liikide ja elupaikade kaitsestaatus parandamiseks peavad liikmesriigid võtma kooskõlastatud meetmeid, eriti teatavatel juhtudel, näiteks kui arutatakse rändliike, ning TUNNISTAB, et liikide ja elupaikade tegevuskavad võivad muude vahendite seas olla asjakohased selle eesmärgi saavutamiseks ning TOETAB nende edasiarendamist ja rakendamist koostöös asjaomaste rahvusvaheliste konventsioonide ja kokkulepetega;

Vastavalt prioriteedile C: hoogustada investeerimist Natura 2000 võrgustikku ja parandada koostoimet ELi rahastamisvahenditega

17. TUNNISTAB, et puudujäägid rahastamises on peamised takistused, mis ei võimalda saavutada Natura 2000 võrgustiku täit kasu, ning on peamised tegurid, mis tõkestavad loodusdirektiivide tõhusat rakendamist, ja seetõttu TOONITAB vajadust tagada prognoositav, piisav, korrapärane ja suunatud ELi rahastamine; ERGUTAB sellega seoses komisjoni analüüsima, kuidas paremini integreerida looduskaitse ELi rahastamisvahenditesse;
18. TUNNISTAB vajadust parandada veelgi mitmeaastast finantsplaneerimist loodusesse investeerimiseks ning võttes arvesse elupaikade direktiivi artiklit 8, NÕUSTUB, et järgmist programmitöö perioodi silmas pidades on vaja ajakohastada ja parandada tähtsustatud tegevuskavasid, eelkõige lihtsustatud vormi abil, võttes arvesse praeguste tähtsustatud tegevuskavadega seotud kogemusi;

19. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES tõhusamalt integreerima Natura 2000 võrgustikku ja laiemat bioloogilist mitmekesisust ehk elurikkust ühise põllumajanduspoliitikaga, ühtekuuluvuspoliitikaga, ühise kalanduspoliitikaga, integreeritud merenduspoliitikaga ning teadus- ja innovatsioonipoliitikaga ja TUNNISTAB nende poliitikavaldkondade potentsiaali etendada positiivset rolli loodusdirektiivide eesmärkide saavutamisel;
20. TUNNISTAB programmi LIFE strateegiliselt olulist rolli ja TERVITAB komisjoni ettepanekut suurendada looduse ja elurikkuse jaoks ettenähtud rahastamist programmi LIFE praeguses eelarves, suurendades investeerimisvõimalusi Natura 2000 võrgustikku ja teistesse rohelistesse taristutesse;
21. TÕSTAB ESILE Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi eriti olulist rolli ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames ja TERVITAB komisjoni kavatsusi hinnata ÜPP mõju elurikkusele kuni 2019. aastani, võttes arvesse proportsionaalseid kontrollinõudeid ning samuti tagades kooskõla keskkonnanalaste tulemuste saavutamise, et arendada edasi kavasid, mida on kohandatud Natura 2000 võrgustiku ja teiste suure tähtsusega loodusalaade vajadustega, sealhulgas tulemus- ja väärtusepõhiste makseviiside kaudu ning koolitades põllumajandusettevõtjaid neile suunatud nõuandeteenuste abil;
22. RÕHUTAB, kui oluline on ajakohastatud vajaduste hindamine loodusdirektiivide rakendamiseks ning elurikkuse (sealhulgas Natura 2000) kaitsmiseks tehtud rahaeraldiste tegeliku kasutamise hindamine, et tagada nende rahaeraldiste tõhus kasutamine praeguses mitmeaastases finantsraamistikus, ja KORDAB oma üleskutset komisjonile analüüsida tervikliku lähenemisviisi tõhusust elurikkusega seonduval rahastamisel⁸;

⁸ 15389/15 – Nõukogu järelused „Vahekokkuvõtte ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiast aastani 2020“, punkt 13.

23. TULETAB MEELDE oma järeldusi Euroopa Kontrollikoja eriaruande kohta, milles tunnistati vajadust viia rahastamiskavad tõhusamalt vastavusse Natura 2000 konkreetsete eesmärkidega ja nõustuti soovitusel, et komisjon kehtestaks järgmiseks programmitööperioodiks kõigi asjaomaste ELi fondide jaoks mitut valdkonda hõlmavad Natura 2000 näitajad, ning RÕHUTAB, et liikmesriigid peavad võtma iga fondi jaoks kasutusele näitajad ja eesmärgid, mis on seotud Natura 2000 võrgustikuga ning võimaldavad täpsemalt ja korrektsemalt jälgida Natura 2000 rahastamise tulemusi;
24. TOONITAB, kui oluline on stimuleerida erasektori investeeringuid loodusesse, ja MÄRGIB toetust elurikkusega seotud projektidele looduskapitali rahastamisvahendi raames, nagu ka katseprojektide väljatöötamist, et edendada eramaa harimist ja finantssektori paremat kaasatust;
25. TERVITAB suuniste väljatöötamist, et toetada loodusdirektiivide eesmärkidesse panustava rohelise taristu strateegilist kasutuselevõttu, eeskätt Natura 2000 võrgustiku parema seotuse kaudu piiriüleses kontekstis; ja KORDAB sellega seoses oma üleskutset komisjonile esitada ettepanek rohelise taristu üleeuroopalise võrgu (TEN-G) kohta⁹;
26. *Vastavalt prioriteedile D: parandada teabevahetust ja teavitamist, kaasata kodanikud, sidusrühmad ja kogukonnad*
27. MÕISTAB, et tegevuskava edu sõltub lõppkokkuvõttes Euroopa kodanike ja kõigi teiste sidusrühmade, sealhulgas maaomanike teadlikkusest ja kaasatusest ning sidemete tugevdamisest loodus- ja kultuuripärandi vahel ja seega TOETAB tegevuskava eesmärki tugevdada ja edendada sellist kaasatust kõigil tasanditel, eeskätt kohalikul tasandil ja noorte kaasatuse kaudu Euroopa solidaarsuskorpuses;

⁹ 15389/15 – Nõukogu järeldused „Vahekokkuvõtte ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiast aastani 2020“, punkt 30.

28. MÄRGIB, et liikmesriigid vastutavad loodusdirektiivide rakendamise eest ja JULGUSTAB komisjoni koos riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega edendama ja rakendama tegevuskava, et aidata neil saavutada loodusdirektiivide eesmärgi;
29. TUNNISTAB, et tegevuskava elluviimiseks ette nähtud ajavahemik on lühike ja seetõttu KUTSUB komisjoni TUNGIVALT ÜLES jälgima selle rakendamist tegevuskavas kirjeldatud 15 meetme osas tihedas koostöös liikmesriikidega ja ELi institutsioonidega, eeskätt Regioonide Komitee, Euroopa Keskkonnaameti ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.
-